

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

GEOGRAFIE

CLASA a IX-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. .... / .....

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculum de geografie pentru clasa a IX-a, pentru învățământul alternativ Waldorf, se adresează tuturor elevilor care parcurg această disciplină într-o oră pe săptămână, făcând parte din trunchiul comun al materiilor din planul cadru de învățământ pentru alternativa pedagogică Waldorf.

Demersul didactic propus permite familiarizarea elevilor cu aspectele teoretice ale domeniului cartografiei, dar mai ales formarea și exersarea competențelor de tip instrumental-practic, necesare în viața cotidiană, legate de utilizarea hărților și a altor materiale cartografice.

Obiectivele urmărite și conținuturile parcurse prin această programă acoperă parțial obiectivele și conținuturile programei de geografie corespunzătoare clasei a IX-a, ce face parte din trunchiul comun al planului cadru de învățământ pentru ciclul liceal, la filiera teoretică, profilul uman, specializarea filologie. La acestea se adaugă unele conținuturi ce corespund altor ani de studiu ai ciclului liceal, la filiera teoretică, profilul uman, specializarea filologie, care însă pot fi tratate prin studiul practic al hărților, în domeniul cartografiei.

În cadrul alternativei Waldorf, studiul cartografiei le oferă tinerilor posibilitatea de a lua contact cu diferitele tipuri de hărți ce se folosesc în mod curent în activitățile practice din diferitele domenii ale vieții cotidiene, de a observa modul de redactare al materialelor cartografice și de a exersa obținerea de informații necesare de pe acestea.

Pornind de la premiza că în viața cotidiană, omul se găsește deseori în situații când este nevoit să consulte materiale cartografice pentru a afla informațiile necesare, uneori chiar viața lui fiind amenințată în situații extreme, considerăm că este absolut necesar ca însușirea anumitor competențe practice de lucru cu materiale cartografice, în special cu harta, să fie accentuate și aprofundate în cadrul studiului geografiei, astfel încât tinerii, la terminarea ciclului școlar să posede cunoștințele necesare în acest domeniu.

Observațiile directe asupra configurației suprafeței terestre, contactul nemijlocit cu dimensiunile, distanțele și relațiile spațiale dintre diferitele elemente de pe suprafața Pământului, măsurarea acestora oferă adolescenților o mai bună orientare spațială, raportarea propriului corp la dimensiunile spațiului geografic, exersarea acurateții și exactității măsurărilor și a redactării materialelor grafice și siguranța unei gândiri practice ca bază a unei gândiri abstracte.

Deoarece aceste măsurători practice vor fi efectuate de către elevi în clasa a X-a, în cadrul unei practici topografice, această epocă de geografie din clasa a IX-a se recomandă a fi efectuată spre sfârșitul anului școlar, după epoca de geologie, pentru a pregăti practica topografică și pentru a realiza trecerea de la studiul interiorului Pământului la observarea suprafeței sale ca un întreg și măsurarea unei porțiuni a acestuia.

Prezenta programă cuprinde:

- Obiective cadru;
- Obiective de referință și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi.

Trebuie subliniat faptul că gradul de aprofundare al listei de conținuturi este la latitudinea profesorului, care va trebui să țină cont de gradul de receptivitate și de nivelul clasei, pentru a evita timpii morți și insuccesul didactic în cadrul procesului de instruire.

În studiul conținuturilor se recomandă predominarea exemplelor concrete și a aplicațiilor practice legate de compararea situației globale cu cea din Europa, accentuându-se pe cât posibil aspectele prezentate pe teritoriul României.

Acest curriculum își propune să trezească interesul elevilor nu printr-o mulțime de informații teoretice și greu palpabile, ci prin caracterul practic al temelor propuse.

Important este ca elevii să fie capabili în orice moment al vieții lor să găsească informațiile necesare, ce se pot obține prin consultarea unor materiale cartografice, atunci când vor avea nevoie de ele.

OBIECTIVE CADRU

- 1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate**
- 2. Cunoașterea și interpretarea suporturilor grafice și cartografice**
- 3. Situarea corectă în spațiu și timp**
- 4. Investigarea și interpretarea fenomenelor din mediul geografic**
- 5. Formarea unei atitudini pozitive, conștiente și responsabile față de mediul înconjurător, față de nevoile societății și pentru protejarea naturii**

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

1. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 1.1. să utilizeze corect termenii și conceptele;
- 1.2. să descrie coerent și corect fapte specifice;
- 1.3. să exprime în termeni specifici o realitate observată direct sau mediat;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- relaționarea limbajului de specialitate cu realitatea înconjurătoare;
- exprimarea legăturilor dintre elemente;
- realizarea unui discurs oral sau material scris pornind de la o realitate analizată;

2. Cunoașterea și interpretarea suporturilor grafice și cartografice

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 2.1. să identifice și să utilizeze informațiile oferite de suporturile cartografice și grafice;
- 2.2. să transforme informația grafică și cartografică în informație scrisă;
- 2.3. să utilizeze informațiile cartografice în activitatea cotidiană;
- 2.4. să construiască suporturi grafice și cartografice;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- analiza elementelor hărții pentru selectarea corectă a informațiilor;
- compararea unor hărți diferite pentru aceeași unitate reprezentată;
- urmărirea acelorași elemente reprezentate pe hărți realizate la diferite scări de redare;
- realizarea unor texte scrise pornind de la informații obținute de pe diferite hărți;
- folosirea hărților și a graficelor în activitățile cotidiene;
- realizarea unor grafice elementare pe baza unor date inițiale;
- efectuarea unor hărți tematice simple;

3. Situarea corectă în spațiu și timp

Obiective de referință:

La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:

- 3.1. să localizeze pe suporturile cartografice elementele studiate sau reprezentate;
- 3.2. să utilizeze corect hărți ale unor spații de dimensiuni diferite;
- 3.3. să identifice succesiuni vizibile ale evenimentelor;
- 3.4. să ordoneze în timp evenimentele studiate;

Exemple de activități de învățare:

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:

- exerciții de localizare a unor obiective pe hărți la diferite scări;
- compararea modului de reprezentare al fenomenelor la schimbarea scării hărții;
- urmărirea modurilor de redare pe hartă a elementelor antropice;
- utilizarea materialelor cartografice în realizarea unor studii de urbanism;
- corelarea informațiilor între diferite tipuri de hărți;

4. Investigarea și interpretarea fenomenelor din mediul geografic

Obiective de referință:

Exemple de activități de învățare:

<i>La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:</i>
4.1. să utilizeze proceduri minime de observare și de analiză a datelor;	- descrierea unei hărți și corelarea ei cu realitatea observată;
4.2. să exprime coerent relații între elementele observate;	- exerciții de comparare a unei realități observate cu reprezentarea acesteia pe hartă;
4.3. să realizeze o activitate de investigație independentă pe baza hărților studiate;	- construirea diferitelor tipuri de hărți, pornind de la realitatea cotidiană;
	- exersarea orientării în teren;
	- determinări practice ale azimutului anumitor direcții din orizontul apropiat;

5. Formarea unei atitudini pozitive, conștiente și responsabile față de mediul înconjurător, față de nevoile societății și pentru protejarea naturii

Obiective de referință:

Exemple de activități de învățare:

<i>La sfârșitul clasei a IX-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă următoarele activități:</i>
5.1. să înțeleagă importanța pe care o are mediul pentru societate;	- utilizarea informațiilor provenite din mass-media;
5.2. să participe activ la activități de protejare și de îngrijire a mediului înconjurător;	- excursii, studii efectuate în aer liber;
5.3. să propună sau să inițieze proiecte simple de protejare a mediului înconjurător;	- comentarea unor aspecte pozitive referitoare la păstrarea calității mediului înconjurător;
5.4. să analizeze eficiența unor proiecte de protecție a mediului, aflate în desfășurare;	- referate pe teme date, din domeniul îngrijirii și protecției mediului înconjurător;

CONȚINUTURI

1. Morfologia suprafeței terestre:

- Relieful major al Terrei;
- Forma și distribuția continentelor;
- Elementele reliefului terestru și submarin;
- Morfologia regiunilor muntoase;
- Disponerea principalelor catene muntoase pe glob;

2. Reprezentarea suprafeței terestre:

- Elemente de bază ale topografiei;
- Modalități de reprezentare a formelor de relief;
- Realizarea unei baze topografice. Curbele de relief;
- Amplasarea rețelei hidrografice pe baza topografică;

3. Noțiuni de cartografie:

- Harta și atlasul geografic. Tipuri de hărți și de proiecții cartografice;
- Elementele unei hărți. Recunoașterea lor în diferite situații practice;
- Modalități de redare pe hartă a elementelor antropice;

4. Obținerea de informații utilizând hărțile:

- Determinarea distanțelor dintre diferite obiective, pe hărți la diferite scări de redare;
- Orientarea hărților în teren și stabilirea azimutului unei direcții în teren;
- Exerciții practice utilizând diferite hărți;
- Corelarea informațiilor între diferite tipuri de hărți;

5. Etapele realizării unei hărți:

- Stabilirea obiectivelor urmărite prin realizarea hărții;
- Determinarea scării de redare a hărții;
- Modul de realizare al hărții și operațiunile necesare;
- Instrumente și materiale necesare;

6. Tipuri de hărți speciale:

- Harta politică. Statele lumii. Grupări regionale. Împărțirea administrativă a teritoriului.
- Hărțile geologice. Harta resurselor naturale. Hărțile economice.
- Metode grafice de reprezentare teritorială a bilanțului populației. Dinamica populației și răspândirea ei geografică. Hărțile demografice.
- Hărțile rutiere și turistice. Planul străzilor unui oraș.
- Alte tipuri de hărți (meteorologice, climatologice, hidrologice, etc.)
- Utilizarea hărților în studiile de urbanism (funcțiile și structura funcțională a așezărilor omenești, amenajarea locală și regională, peisaje rurale, urbanizarea și explozia urbană, organizarea spațiului urban).

7. Elemente de geomorfologie:

- Modelarea continuă a suprafeței terestre;
- Agenții exogeni care acționează în natură;
- Procesele de eroziune, ciclul de eroziune;
- Transportul și acumularea sedimentelor, modificarea corespunzătoare a reliefului;
- Martori ai proceselor de eroziune;
- Pedosfera;

8. Relieful României:

- Caracterizare generală a munților, podișurilor, dealurilor și câmpiilor.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

GEOGRAFIE

CLASELE a X-a - a XII-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. .... / .....

București

2000

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentul curriculum pentru clasele X-XII de liceu, din alternativa Waldorf, este conceput pentru a corespunde trunchiului comun și are în vedere curriculum-ul nucleu, echivalent pentru clasele cu o oră pe săptămână al claselor cu specializarea filologie.

Baza predării geografiei pentru clasele liceale, în alternativa pedagogică Waldorf, o constituie abordarea Pământului la scară globală, ca unitate morfologică și fizică complexă, accentul punându-se pe analiza aspectelor fizice, socio-culturale, administrativ-economice și ecologice în toată complexitatea relațiilor ce există între ele, în scopul creării unei imagini de ansamblu asupra activității Pământului, asemănătoare cu a unui organism, activ și în continuă transformare și dezvoltare.

Acest demers didactic continuă în mod logic studierea părții naturale a mediului geografic, începută încă din clasa a IX-a, continuând apoi cu partea sa socio-economică și umană, precum și a aspectelor globale legate de protecția mediului înconjurător, integrând în mod comparativ studiul Geografiei României în tematicile studiate la scară globală, realizând astfel educația ecologică și economică, educația pentru globalitate, educația europeană a tinerilor, concretizate ca atare și, în mod implicit, în actualul curriculum. Astfel le este stimulată gândirea tinerilor în spiritul colaborării între oameni la nivel global, al integrării României în structurile europene și mondiale precum și pregătirea lor pentru preluarea responsabilităților ca adulți de a se implica și coopera pentru menținerea echilibrului ecosistemelor planetare și protejarea mediului înconjurător în viitor.

Structura curriculum-ului cuprinde următoarele componente:

Competențe generale.

Competențe specifice și unități de conținut.

Valori și atitudini.

Sugestii metodologice.

Elementele ce caracterizează prezentul curriculum sunt:

- trecerea de la un sistem de instruire care pornește de la obiectivele educaționale la un sistem care își propune construirea unor competențe (generale și specifice) prin procesul de instruire centrat pe geografie;
- includerea unor sugestii metodologice care să orienteze procesul educațional spre o mai mare rigurozitate sub raportul construirii unor competente specifice precise utilizând conținuturi ce pot fi selectate de către profesor și aprofundate, în mod nuanțat, în acest scop, în funcție de nivelul clasei;
- orientarea pragmatică a aplicării curriculum-ului prin posibilitatea asocierii nuanțate, diferențiate și foarte concrete în raport cu mediul educațional a sistemului de competențe specifice – unități de conținut sugerate – modalitățile de construire a situațiilor de învățare – evaluarea performanțelor;
- organizarea unui proces de instruire care să aibă o bază referențială precisă dată de sistemul de competențe generale - competențe specifice și conținuturi;
- realizarea unei instruiți care să faciliteze perceperea coerentă de către elevi a unui domeniu educațional bine precizat (aspecte specifice sau globale ale geografiei) și a unei secvențe semnificative din realitatea înconjurătoare – principalele probleme de geografie fizică, politică, a populației și a așezărilor și de geografie economică a lumii contemporane;
- realizarea unui proces educațional diferențiat prin selectarea secvențelor semnificative de conținut și a activităților de învățare, precum și a parcursurilor individuale de instruire;
- deplasarea semnificativă de accent în procesul de instruire din zona conținuturilor (supralicitate până în prezent) spre domeniul construirii competențelor asumate;
- corelarea competențelor cu unitățile de conținut, într-un sens foarte larg, nu în mod mecanic și biunivoc, având în vedere că orice competență specifică asumată poate fi realizată prin diferite unități de conținut iar în cadrul acesteia, prin diferite secvențe, studii de caz, exemple și modalități de prezentare;
- parcurgerea unităților de conținut într-o ordine care, chiar dacă reflectă un anumit algoritm și aparent o anumită logică, nu este obligatorie;

COMPETENȚE GENERALE:

1. Perceperea coerentă din ansamblul global a elementelor, proceselor și fenomenelor care definesc mediul geografic (mediul natural transformat de om)
2. Investigarea și interpretarea unor fenomene și procese specifice geografiei, percepute direct sau mediat
3. Explicarea și descrierea elementelor, proceselor și fenomenelor ce formează mediul geografic, precum și a relațiilor dintre ele, utilizând limbajul specific
4. Relaționarea fenomenelor din realitate cu reprezentarea lor (cartografică, grafică etc.)
5. Aplicarea în viața cotidiană a cunoștințelor din domeniul geografiei și integrarea lor în achiziții din alte domenii
6. Corelarea proceselor naturale sau a activităților umane cu efectele sau influențele lor la scară globală

CLASA a X-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe specifice	Conținuturi
1.1 Observarea și descrierea unor fenomene sau procese din mediul geografic sau cel antropic;	1) Apa – un miracol al naturii: (Hidrosfera) <ul style="list-style-type: none"> - Compoziția și proprietățile apei, utilizările apei; - Componentele hidrosferei; - Mișcarea permanentă a apelor:<ul style="list-style-type: none"> a) Râurile (bazin hidrografic, alimentare, afluență, scurgere, debit, etc.) b) Curenții oceanici (calzi sau reci, de suprafață sau de adâncime) c) Marea și valurile; - Apele „stătătoare”: (mediul lacustru și importanța lui, lacurile României, tipuri genetice de lacuri) - Circuitul apei în natură, factori de influență; - Omul și hidrosfera;
1.2 Culegerea de date semnificative din surse variate privind caracteristicile Pământului, date meteo sau hidrologice, referitoare la biosferă, la diferite tipuri de resurse, la populație, etc.;	
2.1 Observarea, măsurarea pe teren, utilizând instrumente specifice și interpretarea valorilor unor parametri caracteristici ai stării studiate;	
2.2 Analiza și interpretarea unor date hidrologice, meteo etc.;	
2.3 Reprezentarea prin diferite tipuri de materiale grafice a rezultatelor investigărilor;	
3.1 Utilizarea unor sisteme de referință spațiale și temporale pentru analiza unor elemente de geografia mediului la scară globală;	
3.2 Explicarea proceselor și fenomenelor observate direct sau mediat, în termeni ai limbajului specific domeniului geografic;	
4.1 Localizarea cartografică a elementelor și fenomenelor din domeniul geografiei fizice, a resurselor sau a populației;	
4.2 Relaționarea datelor statistice actuale referitoare la populație cu hărțile demografice;	
4.3 Reducerea și sintetizarea datelor obținute din studiul fenomenelor în forme reprezentabile (structura atmosferei, circuitul apei, al curenților oceanici și ai vânturilor);	
5.1 Identificarea unor relații de interacțiune, interdependență și cauzalitate între elemente, procese și fenomene geografice specifice;	2) Atmosfera terestră: <ul style="list-style-type: none"> - Compoziția și proprietățile aerului; - Structura atmosferei și presiunea atmosferică; - Masele de aer și formarea vânturilor, vânturile cu dezvoltare planetară și vânturile locale; - Efecte luminoase și electrice în atmosferă; 3) Elemente de meteorologie: <ul style="list-style-type: none"> - Vremea și clima; - Parametrii urmăriți în evoluția vremii, tehnici de observare și instrumente de măsurare a lor; - Prognoza meteorologică: (etapele elaborării ei, hărțile sinoptice, semne naturale de prevestire a vremii); - Relații climatice la scară globală; - Climatele globului, clima României; - Tendințe globale de evoluție ale climei; 4) Biosfera: <ul style="list-style-type: none"> - Componentele biosferei; - Relații între elementele unui ecosistem; - Ecosistemele ca „organe” ale vieții de pe Terra; - Importanța echilibrului ecosistemelor; - Ecosisteme naturale și influențate sau create de oameni prin activitatea lor;
5.2 Relaționarea informațiilor actuale	

din mass-media cu sistemul de referință al materiei studiate din domeniul geografiei;

6.1 Compararea diferitelor concepte, date statistice, situații caracteristice sau concluzii;

6.2 Urmărirea și analizarea efectelor activității umane asupra mediului, prin studii de caz;

- Transformări în timp ale ecosistemelor;

5) Antroposfera și relieful antropoc:

- Habitatul natural și habitatul uman;

- Populația, bilanțul natural, dinamica și mobilitatea ei;

- Adaptarea omului la condițiile de mediu;

6) Geografia resurselor naturale:

- Resurse naturale extra-atmosferice și ale atmosferei;

- Resurse naturale ale hidrosferei și ale litosferei;

- Resurse naturale ale biosferei.

CLASA a XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe specifice	Conținuturi	
1.1 Perceperea coerentă a elementelor mediului geografic sau economic, ale habitatului, ale Universului, etc.;	1) Geo-ecologie:	
1.2 Identificarea specificului componentei socio-umane în caracteristicile actuale ale mediului geografic și economic;	- Elementele mediului geografic;	
2.1 Analiza și interpretarea unor date geodemografice și a reprezentărilor lor cartografice;	- Semnificația și importanța biodiversității;	
2.2 Investigarea unor aspecte ale fenomenelor cerești, socio-umane, ecologice sau economice;	- Interacțiunile dintre oameni și mediul terestru;	
2.3 Compararea unor date, stabilirea unor relații între elemente pe baza datelor obținute;	- Rolul ecosistemelor în schimbările climatice globale;	
3.1 Utilizarea terminologiei referitoare la populație, așezări și a celei economice, în scopul de a prezenta coerent o realitate teritorială;	- Rezervații ale biosferei și importanța lor;	2) Geografia populației și a așezărilor:
3.2 Utilizarea unor sisteme de referință temporale și spațiale pentru analiza elementelor și a componentelor Universului, a aspectelor legate de populație și așezările omenești sau economice;	- Limba, religia, cultura și tradițiile ca factori determinanți în formarea popoarelor;	- Istoria omeniirii ca proces al dezvoltării economice;
4.1 Localizarea cartografică a principalelor elemente geodemografice, ecologice și economice ce definesc lumea contemporană;	- Dinamica și mobilitatea teritorială a populației;	- Răspândirea geografică a populației;
4.2 Identificarea unor relații observate între elementele mediului natural, populație și așezări;	- Habitatul uman: definire și componente;	- Funcțiile și structura funcțională a așezărilor omenești;
4.3 Compararea datelor generale cu realitatea locală;	- Urbanizarea, explozia demografică și forme de organizare a spațiului pentru aglomerările umane;	3) Aspecte ale economiei mondiale:
5.1 Relaționarea informațiilor actuale din mass-media cu sistemul de referință al geografiei populației și așezărilor omenești;	- Peisaje rurale și agricole, tipuri actuale de practici și de activități în regiunile agricole;	- Evoluția industrializării societății, tehnologizarea ei;
6.1 Sintetizarea și compararea diferitelor concepte, date statistice, situații caracteristice sau concluzii referitoare la aspectele globale;	- Rolul industriei energetice în dezvoltarea regiunilor industriale;	- Dezvoltarea comerțului mondial și implicațiile globalizării sale;
	- Transporturile, comunicațiile și serviciile ca elemente de infrastructură a societății;	- Populația, resursele naturale și dezvoltarea durabilă;
	4) Omul și universul:	
	- Sistemul solar și alte tipuri de corpuri cerești;	
	- Stele, constelații și galaxii;	
	- Ipoteze privind evoluția Pământului, a Sistemului Solar și a Universului.	

6.2 Urmărirea și analizarea efectelor activității umane asupra mediului, prin studii de caz;

6.3 Generarea de idei noi, de soluții la problemele analizate, cu argumentarea propriilor păreri, opinii și soluții (protecția mediului, globalizarea, comerțul, evoluția Pământului și a Universului etc.).

CLASA a XII-a

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe specifice

- 1.1 Culegerea de date cu privire la diferite regiuni cu o semnificație deosebită în evoluția civilizației omenesti și a poporului român;
- 1.2 Identificarea specificului economic al diferitelor componente ale mediului geografic;
- 1.3 Stabilirea unor criterii de constituire a ansamblurilor economico-politice actuale;
- 1.4 Perceperea unor conexiuni între diferite structuri socio-politice sau economice globale;
- 2.1 Culegerea, analiza și interpretarea unor date despre problemele globale actuale ale omenirii, repartizarea și reprezentarea lor spațială;
- 2.2 Realizarea unor conexiuni de tip cauză-efecte „în lanț” ce se regăsesc la scară globală;
- 3.1 Descrierea și explicarea poziției României în contextul mondial și a relațiilor ei actuale;
- 3.2 Explicarea influențelor locale, regionale sau globale ale activităților societății umane asupra evoluției mediului natural;
- 4.1 Perceperea raportului dintre dimensiunea globală, regională, națională și locală a componentei socio-economice a mediului;
- 5.1 Actualizarea informațiilor privind economia României conform evoluției actuale;
- 6.1 Perceperea unor conexiuni dintre diferite structuri socio-economice sau politice la scară globală și relațiile lor de interdependență;
- 6.2 Anticiparea unor posibile rezultate sau modificări viitoare ale diferitelor aspecte (lingvistice, ecologice, ale populației, socio-economice, climatice, privind poluarea sau hrana), pornind de

Conținuturi

1) Privire de ansamblu asupra planetei:

- Aspecte fizico-geografice și naturale;
- Originile geografice și culturale ale omenirii;
- Regiuni și centre cu semnificații deosebite în evoluția și dezvoltarea civilizației omenesti;
- Influențe ale schimbărilor survenite în limbaj, cultură, tehnologie, religie și evenimente istorice asupra apariției și evoluției diferitelor popoare;
- Structuri socio-culturale globale (polarități, interferențe, colaborări etc.);
- Schimbări ale populației în funcție de suportul economic;
- Mari ansambluri economice și geopolitice ale lumii;

2) Probleme globale actuale:

- Hrana între abundență și insuficiență, o problemă fundamentală a lumii contemporane;
- Suprapopularea și problemele aglomerărilor urbane;
- Poluarea și distrugerea mediului înconjurător;
- Catastrofele naturale și dezastrele tehnologice;
- Schimbări climatice la scară globală și cauzele lor;
- Efecte ale modelului de viață al societății de consum;
- Problemele industriei energetice și a asigurării necesarului de energie electrică;
- Căile de comunicație, transporturile și serviciile;

3) România în contextul mondial actual:

- Poziția geografică, economică și politică a României;
- Resurse naturale de bază și perspectivele lor;
- Dezvoltarea habitatului uman, medii de viață, aspecte actuale socio-culturale și de dezvoltare durabilă;

la observarea și analiza situației actuale;
6.3 Elaborarea unor strategii proprii de dezvoltare cu un efect benefic asupra anumitor probleme actuale globale sau pentru explorarea altor lumi;

- Regionarea geografică, restructurarea, evoluția și diversitatea economico-socială a țării și a regiunilor;

4) Posibilități viitoare de evoluție:

- Colaborarea la scară regională sau globală;
- Proiecte și inițiative actuale de succes;
- Educația, gândirea ecologică și implicarea în protecția mediului, ca factori necesari ai evoluției omenirii și ai progresului global;
- Dezvoltarea noilor domenii și explorarea altor lumi;

VALORI ȘI ATITUDINI

Competențele generale și specifice care sunt formate prin procesul educațional centrat pe studiul geografiei, în cadrul pedagogiei Waldorf la nivelul ciclului liceal, au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură și civilizație;
- Curiozitatea pentru explorarea mediului geografic;
- Respectul pentru diversitatea naturală și umană, față de alte popoare și culturi;
- Cultivarea unei atitudini de toleranță și de colaborare între popoare, de depășire a sentimentelor rasiste și naționaliste;
- Responsabilitatea față de natură și față de structurile socio-culturale ale umanității;
- Capacitatea de implicare activă în proiecte geografice proprii sau de grup, de conservare și de ocrotire a mediului de viață;
- Motivația de a cunoaște lumea în care trăim, ca pas în cunoașterea de sine.

SUGESTII METODOLOGICE

Prezentul curriculum reprezintă un instrument de lucru pentru profesorii care predau geografia în liceu, în sistemul alternativ Waldorf.

Pentru că tinerii din clasele X–XII trec în această perioadă prin procese de profunde transformări lăuntrice și exterioare, gradul lor de conștiință și capacitatea de implicare în spațiul geografic având valori diferite odată cu creșterea în vârstă, o parte din sugestiile metodologice au un grad mare de generalitate, fiind valabile pe întreg ciclul liceal iar altele au fost sistematizate pe cei trei ani de studiu.

Trebuie precizat faptul că aceste sugestii metodologice provin din experiența de predare a mai multor profesori Waldorf care, în conceperea și tratarea conținuturilor, s-au bazat pe cunoașterea antropozofică, antropologică și psihologică a tânărului aflat în evoluție.

De asemenea, acest curriculum permite realizarea unui proces educațional care, din perspectiva elevilor, să conducă la:

- construirea unor competențe clare, evaluabile;
- creșterea interesului participativ în instruirea individuală;
- încurajarea interesului pentru informare, investigare și în general pentru o raportare corectă la problematica lumii contemporane;
- realizarea unor activități independente (portofolii, proiecte, activități de investigare);
- asumarea unor responsabilități și a unor atitudini prin interiorizarea unui sistem obiectiv de valori

A. Sugestii metodologice generale:

1. Accentuarea în procesul de instruire a domeniului formării competențelor specifice.
2. Predarea geografiei în școala Waldorf trebuie să integreze din punct de vedere metodologic cele trei aspecte principale din domeniul geografiei:
  - a) geografia fizică;
  - b) geografia social-administrativă și economică;
  - c) geografia dezvoltării, a evoluției la scară globală.
3. Esența metodelor folosite pornește de la:
  - a) imaginea de ansamblu înspre studiul părților componente ce se găsesc în interacție.

b) conținuturi din universul cunoscut ce trec înspre zone noi, pentru ca apoi să se revină la conținuturi și zone cunoscute.

4. Metodele folosite cu precădere sunt cele activ participative:

- metoda descoperirii
- studiul de caz
- jocul de rol
- metoda comparativă
- observații, măsurători, analize directe
- excursii, vizite de lucru.

5. Unul dintre aspectele fundamentale ale instruirii este cel estetic-artistic al expunerilor - descrierile naturii trebuind să fie nu numai corecte din punct de vedere științific ci și pătrunse de imaginație.

6. Parcurgerea unităților de conținut poate fi făcută într-o ordine stabilită de fiecare profesor.

B. Sugestii metodologice specifice fiecărui an de studiu.

Clasa a X-a

- Perceperea schimbării de conștiință a elevilor care acum sunt capabili de a se apropia de fenomenele geografice cu un mai mare grad de subtilitate.
- Tratarea Pământului ca un organism unitar, activ, în care procesele de viață au loc în adâncurile sale, în scoarță, în apă, aer și chiar mai departe în spațiul cosmic.
- Evidențierea ritmurilor și polarităților existente în procesele ce se desfășoară pe Pământ.

Clasa a XI-a

- Perceperea unor capacități crescute ale tinerilor în domeniul gândirii, simțirii și al punerii în practică a diferitelor aspecte geografice.
- Folosirea metodelor deductive în special în realizarea unor corelații subtile ce pot fi făcute în cadrul ansamblurilor de tip cauză-efect.
- Concentrarea efortului pedagogic asupra studiului evoluției ecosistemelor pământului și al influențelor pozitive asupra acestora prin creșterea bio-diversității în unele forme tradiționale de cultivare a pământului. Formarea unei imagini cu privire la reaplicarea cu efecte similare a programelor moderne.
- Discutarea efectului de ecosistem sănătos să conducă la ideea că lăsarea naturii să evolueze de la sine nu este singurul răspuns la problemele ecologice naturale ci că omul poate trăi într-o legătură de susținere reciprocă cu natura.

Clasa a XII-a

- Realizarea unei priviri de ansamblu asupra diferitelor aspecte geografice.
- Crearea unor legături interdisciplinare cu alte domenii ale științei, artei sau tehnologiei.
- Conducerea procesului de instruire spre formarea unor idei proprii asupra unui nou parteneriat om-natură care să încerce să rezolve unele dintre problemele actuale.